

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه صد و یکم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۳۸ - ۳۷ از سوره مبارکه محمد ﷺ

إِنْ يَسْأَلْكُمْوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَ يُخْرِجْ أَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَا أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ

تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَنْ

نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا

يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ﴿٣٨﴾

ترجمه آیات ۳۸ - ۳۷

اگر امواتان را بخواهد و حتی اصرار نماید، شما بخل می کنید و کینه شما را ظاهر می کند. (۳۷)
آری شما همانهایی هستید که برای انفاق در راه خدا خوانده شدید، پس بعضی از شما بخل کرده و کسی
که بخل کند، جز این نیست که نسبت به خودش بخل کرده و خدا همان بی نیاز است و شما همان فقیرها
هستید و اگر سرپیچی کنید خدا قومی غیر از شما را جایگزین می کند، سپس آن ها مانند شما نخواهند
بود. (۳۸)

برداشت از آیات ۳۸ - ۳۷ (زشتی بخل)

سالک الی الله نباید بخیل باشد زیرا ضررهای بخل به خودش بر می گردد و باید بداند که خدای تعالی
صددرصد بی نیاز است ولی او صددرصد محتاج است و اگر دائماً به این معنا توجه نداشته باشد خدای تعالی
جمعی را به جای او می گذارد که آن ها بخیل نباشند.

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

«سورة مباركة فتح»

آيات ١٠ - ١١ سورة مباركة فتح

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ﴿١﴾ لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَ مَا

تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَ يَنْصُرَكَ اللَّهُ

نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا

مَعَ إِيمَانِهِمْ وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾

لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا

وَ يُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَ كَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَ يُعَذِّبُ

الْمُنَافِقِينَ وَ الْمُنَافِقَاتِ وَ الْمَشْرِكِينَ وَ الْمَشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ ظَنَّ السَّوْءِ

عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَ لَعَنَهُمْ وَ أَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَ

سَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَ لِلّٰهِ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ كَانَ اللّٰهُ عَزِيزًا

حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَ

رَسُولِهِ وَ تُعَزِّرُوهُ وَ تُوَقِّرُوهُ وَ تُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَ أَصِيلًا ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ

يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ

عَلَى نَفْسِهِ وَ مَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾

ترجمه آیات ۱۰-۱

«به نام خداوند بخشنده مهربان»

قطعاً ما برای تو فتح کردیم، یک فتح آشکاری. (۱)

تا خدا گناهان گذشته‌ات و گناهان بعد از آن را برای تو ببخشد و نعمتش را برای تو تمام کند و به راهی

راست هدایت نماید. (۲)

و خدا یاریت کند، آنچنان یاری که شکست نداشته باشد. (۳)

آن خدا کسی است که آرامش را بر قلوب مؤمنین نازل فرمود تا علاوه بر ایمانشان، ایمان زیادتری پیدا

کنند و لشگرهای آسمانها و زمین مال خدا است و خدا دانای حکیمی است. (۴)

برای اینکه مؤمنین و مؤمنات را به بهشتهائی که از دامن آن‌ها نهرها جاری است و همیشه در آن خواهند

بود، داخل کند و گناهی از آن‌ها را جبران نماید و آن نزد خدا پیروزی عظیمی خواهد بود. (۵)

و خدا مردان منافق و زنهای منافق و مردان مشرک و زنهای مشرکی که به خدا بدگمانند، عذاب می‌کند. بر

آن‌ها حوادث بد باشد و خدا بر آن‌ها غضب نمود و لعنتشان کرد و برای آن‌ها جهنم را مهیا کرده و چه بد

سرانجامی است. (۶)

و برای خدا لشگرهای آسمانها و زمین است و خدا عزیز حکیمی است. (۷)

ما تو را شاهد و بشارت‌دهنده و ترساننده فرستاده‌ایم. (۸)

تا شما به خدا و رسولش ایمان بیاورید و خدا را یاری کنید و او را تعظیم نمایید و هر صبح و شام خدا را تسبیح بگویید. (۹)

قطعاً کسانی که با تو بیعت می‌کنند، جز این نیست که با خدا بیعت می‌نمایند. دست خدا بالای دستهای آنها است. پس کسی که بیعتش را بشکند، جز این نیست که بر ضرر خود شکسته است و کسی که به آنچه با خدا عهد بسته است وفا کند، پس اجر عظیمی به او خواهد داد. (۱۰)

برداشت از آیات ۱۰ - ۱ (موفقیت و هدایت)

سالک الی الله از ده آیه‌ای که در اول سوره فتح نازل شده باید موفق به موارد زیر گردد:

۱ - اگر بخواهد خدا گناهان او را بیامرزد و نعمتش را بر او تمام کند و به راه راست هدایتش نماید و با عزت خدا یاری‌اش نماید، باید با جدیت کامل به طرف دشمنانش که یکی از آنها شیطان است، برود.

۲ - امدادهای غیبی بر قلب او نازل می‌شود و آرامش در او پیدا می‌گردد و بر ایمانش اضافه می‌شود و موفقیت پشت موفقیت نصیبش می‌گردد.

۳ - خدای تعالی لشگریانش را که ملائکه هستند به کمک او می‌فرستد تا آنها او را وارد بهشت خلد کنند و گناهانش را جبران کنند و این موفقیت بسیار بزرگی خواهد بود.

۴ - سالک الی الله نباید به خدا بدگمان باشد و الا مانند منافقین و مشرکین، خدا به او غضب می‌کند و او را لعنت می‌کند و جهنم را برای او آماده می‌کند و این راه بسیار بدی است که رفته است.

۵ - سالک الی الله باید بداند که پیغمبر اکرم ﷺ شاهد اعمال ماست و هم بشارت‌دهنده و هم ترساننده از عاقبت بدی که ممکن است در انتظار ما باشد، می‌باشد لذا خدا او را فرستاده تا سالک الی الله خدا را با راهنمایی‌های آن حضرت یاری کند و او را تعظیم نماید و هر صبح و شام تسبیح او را بگوید.

۶ - سالک الی الله باید با پیغمبر اکرم ﷺ یا با وصی برحقش حضرت بقیه الله ارواحنا فداه بیعت کند که بیعت با او بیعت با خداست و کسی که این بیعت را بشکند بر ضرر خود اقدام کرده و کسی که وفای به عهد خدا بکند اجر بزرگی خواهد داشت.

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا

يَقُولُونَ بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ

أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ

ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَتَقَلَّبَ الرَّسُولُ وَ الْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَ زُيِّنَ ذَلِكَ فِي

قُلُوبِكُمْ وَ ظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوِّءِ وَ كُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٢﴾ وَ مَنْ لَمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَ

رَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَ لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ

يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ

الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى مَغَانِمٍ لِتَأْخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْ يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا

كَلَامَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ

تَحْسُدُونَنَا بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾ قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ

سَتَدْعُونَ إِلَى قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ فَإِنْ تُطِيعُوا

يُؤْتِكُمُ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ تَتَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا

أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ

حَرَجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَ

مَنْ يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ

تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ أَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾

ترجمه آیات ۱۸ - ۱۱

به زودی تخلف‌کنندگان از اعراب به تو می‌گویند: ما را اموالمان و خانواده‌هایمان مشغولمان کرده، پس برای ما استغفار کن. این‌ها با زبانهایشان چیزی را که در قلوبشان نیست می‌گویند. بگو: چه کسی برای شما از جانب خدا اگر اراده ضرر شما را بکند یا اراده نفع شما را بکند، چیزی را مالک است؟ بلکه خدا به آنچه می‌کنید، آگاه است. (۱۱)

بلکه شما گمان کردید که پیغمبر و مؤمنین هیچ وقت به سوی خانواده‌هایشان برنمی‌گردند و آن گمان در دل‌های شما آرایش شده بود و شما بدگمانی کردید و شما بالاخره قومی هلاک شده، گردیدید. (۱۲) و کسی که ایمان به خدا و رسولش نیاورد، پس قطعاً ما برای کافران آتش سوزنده‌ای را آماده کرده‌ایم. (۱۳)

و ملک آسمانها و زمین مال خدا است، می‌بخشد هر که را بخواهد و عذاب می‌کند هر که را بخواهد و خدا آمرزنده مهربانی است. (۱۴)

وقتی که شما برای غنائم رفتید که آن‌ها را بگیرید، متخلفین گفتند: ما را هم بگذارید که پشت سر شما بیاییم آن‌ها می‌خواهند کلام خدا را عوض کنند. بگو: «هرگز نباید شما پشت سر ما بیایید، خدا قبلاً این چنین

گفته است». پس آن‌ها به زودی خواهند گفت: شما نسبت به ما حسادت می‌کنید، ولی آن‌ها جز کمی نمی‌فهمند. (۱۵)

به متخلفین از اعراب بگو: به زودی به طرف مردمی که صاحب نیروی محکمی هستند، دعوت می‌شوید که با آن‌ها جنگ کنید یا مسلمان شوند. پس اگر اطاعت کنید، خدا اجر نیکوئی به شما خواهد داد و اگر روبرگردانید، همان طوری که قبلاً روبرگردانده بودید، خدا شما را عذاب دردناکی خواهد نمود. (۱۶)

به کور حرجی نیست و به لنگ حرجی نیست و به مریض حرجی نیست (که به جنگ حاضر نشوند) و کسی که خدا و رسولش را اطاعت کند، خدا او را به بهشتهائی که از دامن آن‌ها نهرها جاری است داخل خواهد فرمود و کسی که روبرگرداند، خدا او را به عذاب دردناکی مجازات خواهد فرمود. (۱۷)

قطعاً خدا راضی شده است از مؤمنین، آن وقتی که زیر درخت با تو بیعت می‌کردند. پس خدا می‌داند آنچه در دل‌های آن‌ها است، پس آرامش را بر آن‌ها نازل فرمود و فتح نزدیکی را به آن‌ها پاداش داد. (۱۸)

برداشت از آیات ۱۸ - ۱۱ (مسائل اخلاقی)

سالک الی الله باید از آیاتی که تلاوت شد مسائل اخلاقی زیر را با جان و دل بپذیرد:

۱ - باید کوشش کند که اموال و زن و اولادش او را از خدا و دین باز ندارند و اگر او را این‌ها باز داشتند با ایمان کامل استغفار کند که اگر تنها به زبانش استغفار نماید خدا او را نمی‌بخشد و گذشته‌هایش را جبران نمی‌کند.

۲ - از سوء ظن باید دوری کند و خود را به هلاکت روحی و معنوی نیندازد.

۳ - باید بداند که مغفرت پروردگار برای کسانی است که ایمان به خدا و پیغمبر اکرم ﷺ دارند و خدا هر کس را که بخواهد (یعنی استغفار نکند) عذابش می‌فرماید ولی در عین حال خدا بخشنده مهربانی است.

۴ - باید بداند که مخالفین اسلام آن چنان مادی هستند که به خاطر به دست آوردن پول و ثروت حتی کلام خدا را عوض می‌کنند و با مسلمانان درگیر می‌شوند و نسبت‌های بدی به آن‌ها می‌دهند زیرا آن‌ها زیاد فهم و شعور ندارند.

۵ - سالک الی الله باید مطیع دین و دستورات الهی باشد تا اجر نیکوئی از طرف پروردگار دریافت نماید.

۶ - سالک الی الله باید از افراد مریض مانند کورها و لنگ‌ها توقعی برای کارهای سخت نداشته باشد بلکه به آنچه برای آن‌ها ممکن است انجام دهند راضی باشد.

۷ - سالک الی الله اگر با جان و دل در بیعت با دین بماند خدای تعالی از او راضی می‌شود و آرامش را بر او نازل می‌کند و پیروزی سریعی نصیب او می‌گرداند.